ECLI:LV:RPPT:2020:0914.C68348219.6.S
Lietas Nr.C68348219
Lietas arhīva Nr.C-0763-20/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 14.septembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa: tiesnese Ilona Zelmene, rakstveida procesā izskatīja civillietu AS "Pilsētas zemes dienests" prasībā vienkāršotajā procedūrā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 29.aprīlī AS "Pilsētas zemes dienests" (turpmāk–prasītāja) cēlusi tiesā prasību vienkāršotajā procedūrā pret /pers. A/ (turpmāk–atbildētāja) par parāda piedziņu.

Prasība pamatota ar tālāk norādītajiem apstākļiem un argumentiem.

Uz prasītājai piederošā zemes gabala /adrese/, kadastra numurs /numurs A/, atrodas privatizēta daudzdzīvokļu dzīvojamā ēka /adrese/, kuras uzturēšanai un apsaimniekošanai ir funkcionāli piesaistīta minētā zemes gabala daļa 3242 kv.m platībā. Par šādu ēkai funkcionāli nepieciešamo Prasītājai piederošās zemes platību ir tikuši arī noslēgti zemes nomas līgumi ar ēkas apsaimniekotāju SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par laika posmu 2011.-2017.gadam. No minētā izriet, ka starp zemes īpašnieku un ēkas dzīvokļu (un nedzīvojamo telpu) īpašniekiem, tostarp, atbildētāju, ir pastāvējušas zemes likumiskās (piespiedu) nomas tiesiskās attiecības.

Atbildētāja kā dzīvokļa īpašuma īpašniece nav slēgusi nomas līgumu ar prasītāju, nav uzdevusi to darīt pārvaldniekam, nav veikusi samaksu par zemes nomu par laika posmu no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim par ēkas uzturēšanai nepieciešamā zemes gabala nomu.

Prasība pamatota ar likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punktu, 54.panta pirmo un otro daļu, likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 4.panta piekto daļu, 13.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.^{3} panta pirmo daļu, 17.^{4} pantu, Pārejas noteikumu 15.-17.punktu, Dzīvokļa īpašuma likuma 13.panta pirmo daļu, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 12.panta pirmo daļu, Civillikuma 1069., 1071., 1654., 1778., 1838.pantu.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas zaudējumu atlīdzību 490,92 *euro*, ko veido nesaņemtā zemes nomas maksa 478,26 *euro* un nekustamā īpašuma nodokļa maksājums 12,66 *euro*, kā arī valsts nodevu 70,00 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro*. Prasītāja lūgusi noteikt tai tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no piedzītās summas līdz sprieduma izpildei.

2019.gada 31.maijā tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, kuros norādīts, ka prasību neatzīst, lūdz to noraidīt. Atbildētājas ieskatā prasībai iestājies Komerclikumā noteiktais noilgums. 2019.gada 23.jūlijā tiesā saņemti papildus paskaidrojumi.

2019.gada 7.jūlijā tiesā saņemta prasītājas atsauksme par sniegtajiem paskaidrojumiem, kurā norādīts, ka atbildētājs kļūdaini atsaucas uz Komerclikuma 406.pantu, jo iesniegtās prasības priekšmets ir zaudējumu atlīdzinājums, kas nodarīts ar atbildētāja neatļautu rīcību. Atsaucoties uz judikatūrā paustajām atziņām un Civillikuma 1905. un 1654.pantu, uzskata, ka prasītāja ir veikusi visas iespējamās saprātīgās darbības atbilstoši katrā konkrētā laika posmā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, lai saņemtu zemes nomas maksas maksājumus. Sākotnēji prasītāja vērsusies pret ēkas pārvaldnieku, kā to nosaka likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta ceturtā daļa. Tikai kopš 2015.gada 1.oktobra Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums pieļauj individuālu prasību vēršanu pret dzīvokļu īpašniekiem. Atbildētāja nav pildījusi no likuma izrietošos pienākumus, līdz ar to prasītājai ir tiesības saņemt zaudējumu atlīdzību.

Atsauksmē prasītāja norāda, ka celto prasību uztur pilnā apmērā. Lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas zaudējumus 490,92 *euro* apmērā, kā arī tiesāšanās izdevumus.

2020.gada 26.augustā tiesā saņemti prasītājas papildus rakstveida paskaidrojumi.

2020.gada 9.septembrī tiesā saņemti atbildētājas atsauksme par prasītājas paskaidrojumiem.

Ņemot vērā atbildētājas iebildumus pret celto prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otro prim daļu tiesa pēc savas iniciatīvas sastāda spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma sekojošu apsvērumu dēļ.

Lietā nav strīda par tālāk norādītajiem faktiem.

Uz zemesgabala /adrese/, Rīgā atrodas dzīvojamā ēka /adrese/, kuras uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli piesaistīta zemesgabala daļa 4 996 kv.m platībā (*lietas 12.-14.lapa*).

Prasītājai *(pirms nosaukuma maiņas Juridiskais birojs "Specialis")* reģistrētas īpašuma tiesības uz zemesgabalu /adrese/ un /adrese/ (*lietas 9.-10.lapa*). Savukārt atbildētājai 2001.gada 12.janvārī nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr.10 un pie tā piederošām kopīpašuma 7015/309087 domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas /adrese/ (*lietas 11.lapa*).

Starp zemes īpašnieku – prasītāju – un atbildētāju pastāv zemes piespiedu nomas tiesiskās attiecības.

Pušu starpā nav panākta vienošanās ne par nomājamās platības maiņu, ne par zemes nomas maksu.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas zaudējumu atlīdzību 490,92 *euro*, ko veido nesaņemtā zemes nomas maksa 478,26 *euro* un nekustamā īpašuma nodokļa maksājums 12,66 *euro*.

Prasītājas prasījums pamatots ar apstākli, ka dzīvokļa īpašuma īpašniekiem jāmaksā nomas maksa 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gada laikā par periodu no 2008.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 30.septembrim un 6% apmērā no zemes kadastrālās vērtības par periodu no 2009.gada 1.novembra. Tāpat par laika posmu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim jākompensē nekustamā īpašuma nodoklis atbilstoši tam piederošajām ēkas domājamām daļām par to zemes gabala daļu, kas noteikta kā funkcionāli nepieciešamā ēkas domājamā daļām par to zemesgabala

daļu, kas noteikta kā funkcionāli nepieciešamā, ēku nododot privatizācijai.

Atbildētāja prasību neatzīst, norādot, ka lietā ir konstatējams noilgums.

Līdz ar to lietā vispirms izšķirams strīds par to, vai pušu starpā pastāvošās tiesiskās attiecības – piespiedu zemes noma – ir komercdarījums, un vai piemērojams no Komerclikuma izrietošais trīs gadu noilgums, kā arī izlemjams jautājums, vai nesaņemtās zemes nomas maksa un nekustamā īpašuma nodokļa kompensācija uzskatāmi par Prasītājai nodarītiem zaudējumiem.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka prasības priekšmets ir nevis lūgums noskaidrot kādas strīdīgas attiecības saturu vispār, bet gan prasījums par to, kā ar tiesas nolēmumu novērst materiālo tiesību aizskārumu. [..] Tādējādi prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības, tiesiskās attiecības, kuras esamību vai neesamību prasītājs lūdz tiesu konstatēt, vienlaikus lūdzot aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses (*sk. Rozenbergs J., Torgāns K. Civilprocesa likuma 128.panta komentārs, grām. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.–28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā, Rīga, Tiesu namu aģentūra 2016, 402.-403.lpp.*).

Tiesību doktrīnā atzīts, ka tiesai ir patstāvīgi jākvalificē prasības pamats un jānosaka, kuras normas piemērojamas strīda izšķiršanai, un šo tiesas pienākumu neietekmē ne tas, kā prasītājs nosaucis savu prasību, ne tas, uz kādām tiesību normām prasītājs atsaucies. Tas izriet no principa *iura novit curia*, kurš nosaka, ka tiesai pašai jāzina likums neatkarīgi no tā, uz kādu likumu norādījušas vai nav norādījušas puses (*sk. V. Bukovskis. Civīlprocesa mācību grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 304.-305.lpp.; sk. arī Senāta 2012.gada 1.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-10/2012 (C02031808), Senāta 2013.gada 31.maija spriedumu lietā Nr.SKC-1491/2013 (C30450410), Civillietu departamenta 2015.gada 27.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-41/2015 (C30597910), Civillietu departamenta 2016.gada 20.maija spriedumu lietā Nr.SKC-164/2016 (C31356412)). (skat. Senāta 2019.gada 29.oktobra nolēmums lietā Nr.SKC-944/2019 10.3. punkts*).

Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 22.novembra spriedumā Nr.SKC-226/2016 norādīts uz zaudējumu atlīdzināšanu gadījumā, kad izsmeltas visas likumā paredzētās iespējas izpildīt tiesas nolēmumu par zemes, nomas maksas piedziņu pret dzīvojamās mājas apsaimniekotāju. Zemes nomas līguma slēgšana likumā ir paredzēta kā viena no obligātajām pārvaldīšanas darbībām, un ēkas (dzīvokļa) īpašnieka pienākums ir nodrošināt tam attiecīgu finansējumu.

Likumā noteikto dzīvokļa īpašnieka pienākumu neizpilde izraisa zaudējumu atlīdzināšanas saistību.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka dzīvokļa īpašnieka pienākumu neizpilde var izraisīt zaudējumu atlīdzināšanas saistību konkrētos apstākļos.

Tomēr lietā nav nodibināts, ka minētajā laika posmā veikt nomas maksas samaksu bija dzīvojamās mājas apsaimniekotājam, ko apstiprina ar lietas materiālos esošā SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2016.gada vēstule par zemes nomas maksas maksājumiem, kurā norādīts, ka starp prasītāju un SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" nav nodibinātas zemes nomas tiesiskās attiecības par laika posmu līdz 2010.gada 31.decembrim (*lietas 20.lapa*).

Lietā nav strīda par to, ka starp pusēm nav noslēgts zemes nomas līgums, un atbildētājas pienākums veikt zemes nomas maksu izriet no likuma, proti, Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 5.punkta (līdz 2011.gadam – likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 12.panta ceturtā daļa), kā arī Civillikuma, kas neparedz svešas mantas lietošanu bez atlīdzības.

Tādējādi zemes nomas maksāšanas pienākums nav saistāms ar to, vai ir vai nav starp pusēm noslēgts zemes nomas līgums.

Prasītājas izvirzītais prasījums par nesaņemtās nomas maksas piedziņu pēc savas būtības pamatos ar Civillikumā un likumā "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" noteiktām zemes īpašnieka tiesībām prasīt maksu par zemes nomu un nekustamo īpašumu īpašnieku pienākumu maksāt nomas maksu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka starp pusēm pastāv strīds par zemes nomas maksas samaksu, tātad – par parāda piedziņu.

Atbildētāja izteikusi iebildumus par prasītājas prasību tiesību noilgumu, pamatojoties uz Komerclikuma 406.pantu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka lietā izvērtējams, vai zemes īpašniece – prasītāja – uzskatāma par komersantu un tās darbība ir komercdarbība.

Saskaņā ar Komerclikuma 1.panta pirmo daļu komersants ir komercreģistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība un kapitālsabiedrība). Minētā panta otrā daļa noteic, ka komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants. Komercdarbība ir viens no uzņēmējdarbības veidiem. Savukārt minētā panta trešā daļa noteic, ka saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību.

Saskaņā ar Komerclikuma 388.panta un 389.panta nosacījumiem komercdarījumi ir komersanta tiesiski darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Pārbaudot informāciju publiski pieejamajā Lursoft datu bāzē, tiesa konstatē, ka prasītāja ierakstīta Komercreģistrā 2004.gada 29.aprīlī un tās darbības veidi ir sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana; citas pasta un kurjeru darbības; citur nekvalificētas finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu.

Atbilstoši Komerclikuma 2.pantam, ja komersants ir ierakstīts komercreģistrā, nav pieļaujama ieruna par to, ka saimnieciskā darbība, kas veikta, izmantojot komercreģistrā ierakstīto firmu, nav komercdarbība. Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja ir komersants.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas izdruku apstiprinās, ka prasītāja (pirms nosaukuma maiņas AS "Juridiskais birojs "SPECIALIS"") iegādājusies zemesgabalu /adrese/, pamatojoties uz 2003.gada 2.septembra pirkuma līgumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja iegādājusies minēto nekustamo īpašumu komercdarījuma rezultātā.

Ievērojot, ka uz zemesgabala atrodas prasītājai nepiederoša daudzdzīvokļu dzīvojamā māja, tā, iegādājoties zemesgabalu, apzinājusies, ka tas nevar tikt izmantots prasītājas vajadzībām. Secināms, ka prasītāja paudusi brīvu gribu un apzināti pieļāvusi dalīta īpašuma attiecības, tajā skaitā piespiedu nomu. Līdz ar to zemesgabala iegādes patiesais mērķis bija izmantot to komercdarbībai, proti, iznomāšanai un peļņas gūšanai no nomas maksas.

Augstākās tiesas Senāts 2019.gada 30.maija spriedumā lietā Nr.C30524615 norādījis, ka ikviens prasījums, kura īstenošanā pēc satura atbilst Komerclikuma 1.panta otrajā daļā definētajam komercdarbības jēdzienam, t.i, ir vērsts uz peļņas gūšanu, ir pakļauts Komerclikuma 406.panta tvērumam. Tas izriet no komerctiesiskā noilguma regulācijas mērķa – radīt tiesisko stabilitāti un noteiktību komerctiesiskajā apgrozībā. Komersantam kā profesionālam tiesisko attiecību dalībniekam ir zināšanas un iespējas savlaicīgi kārtot savas lietas.

Līdz ar to Senāts piekritis tiesību doktrīnā paustajām atziņām, ka, lai arī likumiskām (piespiedu) nomas attiecībām nav brīvprātības rakstura, jo tās pastāv neatkarīgi no zemes īpašnieka vai ēku īpašnieka gribas uz likuma pamata (kas aprobežo zemes īpašnieka tiesības brīvi rīkoties ar savu īpašumu, vienīgi paredzot viņam tiesības saņemt no ēku un būvju īpašnieka nomas maksu), tomēr izšķirošais apstāklis, vai uz šādām attiecībām piemērojams Komerclikuma 406.panta regulējums, ir nevis tas, vai saistību tiesība ir radusies uz likuma pamata, bet gan, vai saistību tiesība ir komersanta saimnieciskās darbības elements, t.i., vai komersants, pamatojoties uz šo saistību, gūst sistemātisku ekonomisko labumu, tātad veic komerctiesisko apriti (*sk. Dr.iur. J.Kārkliņš. Noilgums piespiedu nomas attiecībās komerctiesībās. Jurista Vārds, 27.02.2018./Nr.9 (1015)*).

Zemi, uz kuras atrodas ēka kā patstāvīgs īpašuma objekts, komersants nav ieguvis zemes reformas gaitā, bet iegādājies komercdarījuma (piemēram, pirkuma līguma) vai cita privāttiesiska darījuma rezultātā.

Tam, vai saistība rodas uz likuma vai darījuma pamata, nav nekādas juridiskas nozīmes, lai vērtētu, vai prasījumam ir piemērojams Komerclikuma 406.panta regulējums. Kā jau norādīts, būtiskais elements ir tas, vai komersanta prasījums ir komerctiesiskas dabas (Komerclikuma 1.panta otrā daļa).

Ja prasījums ir komerctiesiskas dabas, tad nav pamata piemērot 10 gadu noilguma termiņu. Turklāt jāņem vērā, ka trīs gadu noilgums nav prekluzīvs termiņš. Komersantam pastāv iespēja šo termiņa tecējumu atjaunot ar atgādinājumu (Civillikuma 1905.pants).

Tādējādi nav saskatāma itin nekāda publiski pamatota interese atsevišķiem komersantiem, kas darbojas dalītā īpašuma nomas jomā, piemērot saudzējošāku regulējumu, nekā visai komercdarbības jomai kopumā (*sk. Dr.iur. J. Kārkliņš. Noilgums piespiedu nomas attiecībās komerc tiesībās. Jurista Vārds. 27.02.2018./Nr.9 (1015)*).

Ievērojot, ka lietā nodibināts, ka prasītāja ir komersante, kuras darbības veids ir sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana, secināms, ka nekustamā īpašuma /adrese / iegūšana notikusi tās plānotas komercdarbības ietvaros.

Līdz ar to zemes piespiedu nomas tiesiskām attiecībām konkrētajā situācijā ir konstatējamas komercdarījuma pazīmes, kas ir priekšnosacījums Komerclikuma 406.panta piemērošanai. Līdz ar to nav pamatota prasītājas paskaidrojumos izteiktā norāde par desmit gadu noilgumu izskatāmajā lietā saistībā ar nomas maksas parāda piedziņu kā zaudējumiem.

Tiesa ņem vērā, ka civillietā Nr.C04355106, uz ko atsaucas prasītāja, taisīts spriedums strīdā starp prasītāju un Rīgas domi ar trešo personu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par zemes nomas līguma noslēgšanu, nevis strīdā starp prasītāju un atbildētāju (vai viņas vietnieku) par parāda piedziņu. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka ar šajā lietā celto prasību tiktu pārtraukts noilgums prasītāja prasībai pret atbildētāju par parāda piedziņu.

Tādējādi atzīstams, ka noilguma termiņš maksājumam par beidzamo parāda aprēķinā iekļauto periodu – 2010.gadu – ir sācis tecējumu no 2011.gada 1.janvāra. Savukārt pierādījumi par to, ka prasītāja izsniegusi atbildētājai atgādinājumus par parādu, lietā nav iesniegti.

Tiesa atzīst par kļūdainu prasītājas viedokli, ka līdz pat 2015.gada 1.oktobrim Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums neparedzēja individuālu strīdu izskatīšanu ar dzīvokļu īpašniekiem par ēkai kopumā sniegto pakalpojumu, tajā skaitā zemes nomas maksas, piedziņu. Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punkts, kas bija spēkā arī uz piespiedu nomas attiecību starp pusēm nodibināšanās brīdi, nosaka dzīvokļa īpašnieka pienākumu slēgt zemes nomas līgumu vai pilnvarot dzīvojamās mājas pārvaldītāju un apsaimniekotāju slēgt zemes nomas līgumu ar zemes gabala īpašnieku. Tādējādi, pretēji prasības pieteikumā norādītajam, likums arī līdz 2015.gada 1.oktobrim neliedza individuālu strīdu izskatīšanu ar dzīvokļu īpašniekiem par ēkai sniegto pakalpojumu, tajā skaitā zemes nomas maksas, piedziņu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītājas prasījuma tiesības ierobežotas ar Komerclikuma normām, kas nosaka, kādā kārtībā komercdarījuma dalībnieki var aizsargāt savas aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, tajā skaitā, kas nosaka prasības noilgumu.

Saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Atbilstoši Komerclikuma pārejas noteikumu 16.punktam, ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra. Ja pēc šāda aprēķina noilguma termiņš iznāk garāks par līdzšinējo noilguma termiņu, noilguma termiņš izbeidzas tajā dienā, kad tas būtu notecējis saskaņā ar Civillikumu vai citu normatīvo aktu.

Ievērojot minēto, atzīstams, ka noilguma termiņš no komercdarījuma izrietošiem prasījumiem, kuri noslēgti līdz 2010.gadam, var iestāties 2013.gada 1.janvārī, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.pantu noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem – lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem – lai termiņš jau būtu notecējis.

Civillikuma 1893.pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likumā noteiktā termiņā, savukārt Civillikuma 1910. pants noteic, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas nevien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka noilguma institūts civiltiesībās veidots ar mērķi novērst nenoteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību tad, ja kāda persona ilgstoši neīsteno tiesības vai neprasa novērst iespējamo strīdu par tām (*sk. K. Torgāns, Saistību tiesības. I daļā. Mācību grāmata, Rīga, Tiesu namu aģentūra, 276. lpp.*).

Noilguma regulējuma tiesībpolitiskais mērķis ir nodrošināt tiesisko attiecību stabilitāti un noteiktību noteiktā laika posmā (tiesisko attiecību mieru), novērst nenoteiktību mantiskajās attiecībās. Noilgums sabalansē kreditora intereses gūt apmierinājumu no parādnieka (saistību spēka princips) un parādnieka paļaušanos uz kreditora pasivitāti noteiktu laikā kā atteikšanos no savām prasījuma tiesībām (*sk. Dr.iur. Jānis Kārkliņš, Noilgums piespiedu nomas attiecībās komerctiesībās, Jurista Vārds, 27.02.2018/Nr.9 (1015)*).

Tiesa atzīst, ka prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta noteikumiem, nav iesniegusi tiesā pierādījumus par Komerclikuma 406.pantā noteiktā prasības celšanas noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu attiecībā uz atbildētāju.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītājas prasījumam par zemes nomas maksas parāda 478,26 *euro* un nekustamā īpašuma nodokli 12,66 *euro* piedziņu no atbildētājas iestājies prasības tiesības noilgums, kas ir par pamatu prasības noraidīšanai pilnībā.

Atbilstoši Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC-100/2010 norādītajam, ja, izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājumus par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Ņemot vērā to, ka prasības noilgums ir pastāvīgs pamats prasības noraidīšanai, tiesai nav pamata analizēt citus prasītājas argumentus un atbildētājas iebildumus.

Tiesai nepieciešams izlemt jautājumu par tiesāšanās izdevumiem.

Civilprocesa likuma 42.panta otrā daļa noteic, ja prasību noraida, atstāj bez izskatīšanas vai ja prasītājs atsakās no prasības, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības "Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā ir 5,89 *euro*.

Tā kā prasība tiek noraidīta, no prasītājas valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, ko nav sedzis prasītājas veiktais maksājums 3,30 *euro,* proti, (10,16 *euro* – 3,30 *euro* = 6,86 *euro*).

Civilprocesa likuma 204.[1] pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Tādejādi, tiesa nosaka prasītājai 10 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-195., 204.[1] un 250.[18] - 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt AS "Pilsētas zemes dienests" prasību vienkāršotajā procedūrā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Piedzīt no AS "Pilsētas zemes dienests", vienotais reģistrācijas numurs 40003541185, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,86

euro (seši *euro* un 86 centi), kas iemaksājami Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, klasifikācijas kods 21499.

Noteikt AS "Pilsētas zemes dienests", vienotais reģistrācijas numurs 40003541185, sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu valsts ienākumos, maksājumu apliecinošu dokumentu oriģināli sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā, Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā, vai nosūtami pa pastu, lai netiktu uzsākta piespiedu izpilde.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma $440.^{2}$ pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese Ilona Zelmene